SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:754

av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD)

Tåginfrastruktur i sydöstra Sverige

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en upprustning av Stångådalsbanan och Tjustbanan bör införas i kommande infrastrukturplan och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda förutsättningarna för en sydostkustbana och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Stångådalsbanan förbinder Linköping med Kalmar. Tjustbanan sträcker sig mellan Bjärka-Säby och Västervik, med genomgående persontrafik till Linköping via Stångådalsbanan.

Det är angeläget att hela Sverige ska leva, vilket innebär att det är angeläget att satsningar på infrastruktur på landsbygden inte kan tillåtas prioriteras bort som en följd av ett alltför stort fokus på dyra infrastrukturprojekt i storstadsområden.

För det geografiska område som Stångådals- och Tjustbanan täcker är banan viktig bland annat med hänsyn till pendlingsmöjligheter och att öppna upp en större arbetsmarknad för människor i området. En av de vanligaste kommentarerna som hörs av

boende, företagare, organisationer och turister i kommunerna längs sträckningen är just de dåliga förbindelserna från och till samt inom länen.

Många mindre orter i såväl Östergötlands län som Kalmar län trafikeras idag längs Stångådals- och Tjustbanan, och deras invånare skulle kunna vinna mycket på att tågtrafiken längs dessa är välfungerande. Linköpings kommun är Sveriges femte största kommun med cirka 168 000 invånare inkluderat en stor och växande arbetsmarknad som mycket inpendling sker till, vilket är en anledning till att goda kommunikationer längs de aktuella järnvägarna är betydelsefullt. Även Kalmar i andra änden av järnvägssträckningen är exempel på en expansiv kommun som är viktig av samma skäl.

I dagsläget är dessvärre underhållet av Stångådals- och Tjustbanan mycket eftersatt, vilket riskerar att drabba boende i det geografiska området negativt, inte minst sett till en krympande arbetsmarknad för många som bor på mindre orter och på ren landsbygd. Exempelvis har Kalmar län under mer än ett sekel mer och mer framstått som en avfolkningsbygd, trots sitt läge i södra Sverige.

Befolkningsutvecklingen i Kalmar län har varit stagnerad under lång tid och länet har fortfarande en befolkning i nivå med senare delen av 1800-talet. Givetvis finns det många olika anledningar till den befolkningsutvecklingen, men en stor och bidragande orsak till denna utveckling kan härledas till den skillnad i infrastruktur som råder i de olika länen och i synnerhet landsbygdskommunerna i denna region.

Stångådalsbanan och Tjustbanan har fortsatt behov av underhåll och upprustning, vilket behöver ges högre prioritet i den nationella infrastrukturplaneringen. Trafikverkets utredning om banornas funktion för regional utveckling, som färdigställdes i mars 2024, och Region Kalmar läns arbete pekar på behov av bland annat trädsäkring, säkrare plankorsningar och förbättrad kapacitet genom fler mötesspår.

Det är angeläget att dessa underlag leder till konkreta åtgärder som stärker järnvägens tillförlitlighet och skapar förutsättningar för kortare restider och bättre pendlingsmöjligheter. Vi menar att banornas betydelse för boende och näringsliv i Kalmar län och Östergötland måste få ett tydligare genomslag i prioriteringen av statliga

medel. Regeringen bör därför verka för att Trafikverket, tillsammans med berörda regioner och kommuner, tar fram en långsiktig plan för underhåll och upprustning med tydliga prioriteringar, finansiering och tidsplaner för genomförandet.

Mot bakgrund av detta vill vi tillkännage för regeringen det som anförs kring att dessa behov måste prioriteras.

Utred förutsättningarna för en sydostkustbana

När det gäller satsningar på järnvägen saknas det i princip helt och hållet järnvägsprojekt i sydöstra Sverige, vilket är mycket förvånande med tanke på de fördelar järnvägen erbjuder, inte minst när det gäller den miljömässiga aspekten. På infrastrukturkartan över Sveriges järnvägar är sydöstra Sverige en vit fläck och så tycks det också förbli sett till de projekt som just nu planeras.

Det behövs satsningar för att knyta samman och förstärka de arbetsmarknadsregioner som finns i denna region, där rimliga pendlingstider är en avgörande variabel. Det finns flera utredningar som just påvisat att förbättrade kommunikationer med tåg kan ge mycket goda konsekvenser för den regionala och interregionala arbetsmarknaden på lång sikt.

En sydostkustbana skulle utan tvivel bli startskottet för en sådan mycket positiv utveckling av denna region i sydöstra Sverige. Mot bakgrund av det så anser vi att det är dags att utreda förutsättningarna för en ny kustjärnväg genom sydöstra Sverige.

Mattias Bäckström Johansson (SD)

Johnny Svedin (SD) *Clara Aranda (SD)*

Aron Emilsson (SD) *Jonas Andersson (SD)*